

Koncert »Glasbene Maticе« dné 7. m. m. — »Glasbena Matica« je s poslednjim svojim koncertom poskusila vdihniti nekoliko življenja sedanji »mrtvi sezoni«. Poskus se ji žal ni posrečil kaj posebno: moč glasbina v boji proti vročini koncertue dvorane in proti nevihti, ki je nastala prav pred koncertom, bila je nedostatna. Večina občinstva se je preplašila tako vročine kakor nevihte, in zato je bil poset le srednji, malone slab. To nam je tembolj žal, ker je obsezal vzpored samo znamenite, posamič celo jako interesantne točke. Bendlov ljubki zbor »Tatranska vijolica« (tenorsolo g. *A. Rasinger*) in istega skladatelja mogočna koralna scena »Smrt Prokopa Vélikega« s svojimi dramatskimi učinki (besede umirajočega husitskega vojvode je pel g. *Bela Stučec*), med obema točkama Foersterjev četerospev »Njega nič«, zvršen po vsem moškem zboru, Dvořakova »Kmetovalčeva himna« in njega izrazni zbor »Padle so pesmi v dušo mi«, takisto dve najlepših národnih pesmij v harmonizaciji g. M. Hubada, vse to se je izvajalo kár najnatančneje in najvzorneje. Jeden naposled imenovanih zborov se je moral na viharno zahtevanje celo ponoviti. — Jako prijetna izpremembra med sicer zgolj vokalnimi deli so bile vijolinske točke g. *K. Jeraja*. Po bogati, do cela zasluženi pohvali, katero si je mladi umetnik pridobil z Wilhelmjevo parafrazo Walterjeve pesmi iz opere »Die Meistersinger«, te čudalepe pesmi, ki izhaja iz preprostega, nežnega napeva in prihaja polagoma ognjevitejša in iskrenejša, dokler se naposled ne razvije v najstrastnejši izraz — takisto z virtuvoznatim rondom Baffinijevim z njega pizzicati v levi roki, flageoleti in Ricochet-potegi — dodal je g. Jeraj še Es-dur nokturmo Chopinovo v predlavi Sarasatejevi. Sosebno to dodano skladbo je izvedel prelepo in plemenito. — Gospod *Bela Stučec*, ki je poleg solopartij v zbornskih delih pel dve ariji (iz Dvořakove opere »Šelma sedlák« in Wagnerjevega »Tannhäuserja«: »Blick' ich umher in diesem edlen Kreise«), je dobro izšolan diletant s prav prijetnim baritonom. V Wolframovi ariji tiči pač nekoliko več, nego je g. Stučec položil vanjo. Sicer pa je to staro zlo, da vsi pevci, tudi tisti, katerim dramatsko petje ni poziv, vedno rajši za koncertne namene sezajo po arijah, časih siloma iztrganih iz opere, nego po pesmih, ki vendar prav za prav v svojih višjih firmah pripadajo v koncertno dvorano. — Slovenske prevode posamičnih pesmij so oskrbeli gg. *E. Gangl*, — *k*— in *A. Štritof* (žal, da ni vse kaj srečno; slovenska pesniška tehnika je dandanes, hvala Bogú, že takó razvita, da smemo v tiskanih tekstih zahtevati vse kaj boljšega in zrelejšega, nego je n. pr. prevod »Smrt Prokopa Vélikega«. Op. ured.) *K. Hoffmeister*.

Obči zbor »Dramatičnega društva« je bil dné 22. m. m. Predsednik g. *dr. Ivan Tavčar* je v svojem nagovoru zahvalno omenjal onih faktorjev, ki so doslej podpirali slovensko gledališče, tako deželnega zbora kranjskega, mestne občine ljubljanske in gledališkega društva. Odbor je vestno vršil svojo dolžnost, sosebno vztrajno pa je deloval njega tajnik in blagajnik g. *Gustav Pirc*. Ker je naloga društvena od leta do leta večja, treba je, da »Dramatičnemu društvu« vse rodoljubno občinstvo nakloni svojo podporo. — Po nasvetu g. *dr. Štora* se je gorenjim faktorjem izrekla zahvala, nato pa je tajnik g. *Pirc* poročal o minuli gledališki dóbi. Društvo ima 232 članov (6 častnih, 17 ustanovnikov, 89 zunanjih in 120 ljubljanskih), katerim se je tudi letos razposlal zvezek »Slov. Talije«. Drama v minuli dóbi ni uspevala kaj posebno zaradi splošno znanih neugodnih razmer, tem lepše pa so bile operne predstave, katere je vodil kapelnik g. *Gerbič*. Stalno angažiranih je bilo 24 igralcev in igralk, v zboru pa 16 pevcev in pevk z redno mesečno plačo. Predstav se je uprizorilo 58, in sicer 30 dram, veselih iger in burk in 28 oper; 11 iger je bilo novih, dve sta bili izvorni slovenski. Za bodočo dobo je ukrenil odbor vse, da bode občinstvo lahko zadovoljno. — To poročilo se je odobrilo in takisto poročilo blagajniško, ki izkazuje 29.615 glđ. 38 kr. troškov in nekaj

prebitka za prihodnjo dōbo. — Pri dopolnilni volitvi so bili izvoljeni v odbor gg. *dr. vitez Bleiweis*, *M. Hubad*, *dr. Tekavčič* in *Ivan Belč*. Izstopivšima odbornikoma (g. *Fr. Dreniku*, ki je bil odbornik od leta 1867., in g. *dr. V. Supanu*) se je izrekla zahvala. — Na vprašanje g. *A. Trstenjaka*, ali namerja društvo z darili skrbeti za lepši razvoj slovenske dramatike, ukrenilo se je, da boōo pisatelji dobivali primerne tantijeme za igre, o katerih bi se občinstvo samo izreklo ugodno. — Na vprašanje notarja g. *Gogole*, ali je odbor kaj storil, da si pridobi slovensko opero „Grof Urh Celjski“ („Teharski plemiči“, katero je uglasbil g. *V. Parma*, in na dotično priporočilo g. *Jos. Nollija*, kateri pravi, da mu je opera znana in da bode izvestno ugajala občinstvu, odgovori društveni tajnik, da se bode odbor vsekakor rad dogovarjal z g. *Parma* zaradi tega naj-novejšega opernega dela. — Potem se obči zbor sklene.

Družba sv. Mohorja v Celovci šteje letos velikansko število nad-65000 udov, torej nad 9000 več nego lani. Družba si je zgradila na jednom najlepših prostorov v Celovci svoj posebni dom, ki se je dné 26. aprila t. l. slovesno blagoslovil.

† **Frančišek Kosar**. Dné 11. m. m. je umrl v Iki poleg Opatije infulirani stolni dekan labodskega kapitlja *Frančišek Kosar*, papežev hišni prelat, kanonik in konzistorijalni svetovalec. Porojen je bil leta 1823. v Braslovčah, prišel leta 1859 s knezoškofom Slomškom v Maribor, bil pozneje (leta 1865.) imenovan za dekana v Kozjem, leta 1870. pa za kanonika v Mariboru. Devet let je bil potem profesor cerkvenega prava v mariborskem semenišči, od lani pa infuliran dekan. Kosar je bil odličen sotrudnik pri Slomškovich „Drobtinica“ in je spisal tudi dōkaj razširjeni molitvenik „Nebeško hrano“. Znamenito delo mu je „Življenje in delovanje pokojnega knezoškofa Slomška“.

K etimologiji besede očitati. Gospod *L. P.* je na str. 52.—55. letošnjega »Ljubljanskega Zvona« obširno razložil izvir besed očit in očitati, kateri izvaja obé iz korena čit. Bolj kakor z enakimi prikaznimi v grščini je moči to popolnoma prepričevalno razlago podkrepiti z enakim pojavom v sorodni češčini, ki se v tem slučaju razlikuje od slovenščine samo po prefiksu. Čehom pomeni namreč vyčtu, vyčísti in vyčítám, vyčítati ne samo »aufzählen, auszählen, herzählen, herrechnen«, ampak tudi »vorwerfen, Vorwürfe machen«; vyčitek jim je »Vorwurf, Rüge«. — V novejšem času se je lepa slovenska beseda očitati nekaterim »izobraženim« Slovincem priskutila in začeli so namesto nje rabiti hrvaško izposojenko predbacivati, kar pa je kakor marisikaj drugega, kar dobivamo iz Zagreba, prav takó hud germanizem kakor gorenjsrbski předmjetac in wymjetowac.

Dr. K. Š.

Cerkvena pesmarica iz leta 1784. Gašper Rupnik je izdal poleg knjige »Ta Christufovemu terpleinu posvezheni post« i. t. d. (Šafařik Gesch. I. 124.) še »Peifme od Kershanskiga vuka« i. t. d. (Šafařik Gesch. I. 80) izdane v Ljubljani leta 1784., 8°, 58.

V knjižnici remšniške župnije na Štajerskem je shranjena pesmarica, katero mi je posodil gosp. župnik *Žmavec*, naslovljena:

PEISME

K' SVETI MESH I

INU

PRED PREDIGO.

Vinjeta (božje okó)

V GRAZI

PRI WIDMANSTÆTTENSKIH ERBIH

1784.